

Recull de Premsa



PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ



MÚSICA



01. Rocío Márquez, una de les revelacions del flamenc, tancarà el festival. 02. Judit Nedderman actuarà al Born Centre Cultural. 03. El duet format pel pianista Kenny Barron i el contrabaixista Dave Holland. MAS IMAS

El festival Mas i Mas fitxa Rocío Márquez i homenatja Miles Davis

El festival oferirà 300 actuacions de petit format en sis espais

JORDI NOPCA
BARCELONA

El 13è Festival Mas i Mas torna a apostar per la Barcelona més calorosa –la del més d'agost– per presentar una atapeïda agenda de concerts, repartits aquesta vegada per sis espais de la ciutat: al Palau de la Música, el Jamboree, la sala Moog, el Tarantos i el Born Centre Cultural s'hi suma, per primer cop, el Reial Cercle Artístic, que se centrarà exclusivament en la programació de música clàssica.

Un dels plats forts del festival serà quan el 28 de juliol s'hi doni el tret de sortida al Palau de la Música Catalana: la Miles Davis Tribut Big Band –dirigida per Joan Chamorro i integrada, entre d'altres, per Andrea Motis, Carles Benavent i Llibert Fortuny– commemorarà els 55 anys de la publicació del disc *Sketches of Spain* amb una reinterpretació que porta per títol *Sketches of Catalonia*. Una de les altres fites del Palau serà el concert de la Barcelona Gipsy Klezmer Orchestra, que estarà liderada per la veu de Kayah, col·laboradora del compositor serbi Goran Bregovic.

El programa inclou uns 300 concerts concentrats en poc més d'un mes. Al Jamboree, dos noms importants de l'escena jazzística, el pianista Kenny Barron i el contrabaixista Dave Holland, visitaran el club barceloní dues nits consecutives, el 3 i el 4 d'agost. El

quartet Network oferirà quatre actuacions. Està integrat, entre d'altres, per Charles Moffett, contrabaixista de McCoy Tyner. Amadeu Casas presentarà un tribut a la llegenda del blues B.B. King, mort recentment.

Un nou espai molt actiu

El Saló dels Atlants del Reial Cercle Artístic s'incorpora al festival Mas i Mas amb 26 concerts englobats en el cicle *30 minuts de música*. Les propostes breus no abaixen el llistó i reivindicaran compositors histò-

On són els 40.000 euros de la Generalitat?

Joan Mas i Pere Pons, director executiu i director artístic del festival, es van queixar ahir de l'impagament de l'aportació anual de la Generalitat, d'uns 40.000 euros d'un total pressupostari que frega el mig milió. "No ens ha arribat l'aportació del 2013 ni la del 2014 –van dir–. Ens queixem perquè tenim constància que per a altres festivals sí que hi ha liquiditat. No es pot seguir pensant en festivals de primera i de segona". La versió de la Generalitat, però, matisa les declaracions: "El 2013 s'ha pagat al mes de maig, el 2014 no s'ha pagat perquè no es va convocar la subvenció i el 2015 es pagarà després del festival, igual que en tots els altres casos, tal com vam acordar amb el sector l'any 2009".



Prestigi
Els 'jazzmen'
Kenny Barron
i Dave
Holland
actuaran
dues nits

Aposta
Els concerts
de clàssica
reivindiquen
noms joves i
compositors
catalans

rics catalans com Enric Granados, Frederic Mompou i Pau Casals i noms contemporanis com Albert Guinovart, Jordi Cervelló i Elisenda Fàbregas. Tot això, combinat amb noms emblemàtics del panorama internacional. Hi ha, encara, un últim denominador comú entre les actuacions: la joventut de bona part dels participants. Hi haurà la pianista coreana Jinha Park, la russa Olga Kobekina i l'ascendent Dàlia Quartet.

Bonet estrena espectacle

Com cada any, la sala Moog se centrarà en l'electrònica, on aquest any destaquen les visites d'Andrew Weatherall, Mark Archer i Oscar Mulero. El Born Centre Cultural –que es va sumar a la programació el 2014– repetirà amb el concert de Judit Nedderman, el tàndem jazzístico-poètic entre Joan Margarit i el seu fill Carles, i un nou espectacle de Maria del Mar Bonet, *Homenatges*, on la cantant mallorquina farà versions d'alguns dels músics que més admira, des de Guillem d'Efak fins a Joan Manuel Serrat, Milton Nascimento, Mikis Theodorakis i Bruce Springsteen.

El concert de cloenda del Mas i Mas 2015 serà al Palau de la Música. Rocío Márquez, un dels noms emergents del flamenc, presentarà *El niño* amb Pepe Habichuela, el Niño de Elche i Raül Fernandez Miró *Refree*.



► 5 Junio, 2015

L'edició més compromesa del LOOP

L'actualitat política i social guanyen pes en la nova edició de la fira de videoart

ANTONI RIBAS TUR
BARCELONA

"Molts dels vídeos d'aquesta edició del Loop són narratius", explicava ahir Jean-Conrad Lemaître, col·leccionista i president del comitè de selecció d'obres de la fira de videoart. "Hi ha dues explicacions per a això –va afegir–. La primera és que el vídeo s'ha acostat al cinema. La segona és més interessant: en aquesta època tan difícil, la gent es vol expressar". El vídeo *Los desnudos*, exposat a la galeria Enterpris Jousse, realitzat el 2011, documenta les manifestacions de camperols als carrers de Ciutat de Mèxic, dos cops al dia i despullats, per reivindicar els seus drets. "El govern tenia set camperols com a ostatges. La nostra lluita per la llibertat és molt dura", afirma una manifestant.

La política i les històries viscudes són presents en nombroses peces del Loop i constitueixen un recorregut sucós per la fira, que estarà oberta fins demà a l'Hotel Catalonia Ramblas. A *Matrulla*, l'artista de Puerto Rico Beatriz Santiago Muñoz es va capbussar en la vida d'un personatge singular, l'agricultor i apicultor Pablo Díaz Cuadrado. "Es prepara per quan el menjar i l'aigua no estiguin disponibles", va explicar la representant de la Galeria Agustina Ferreyra. "Recull aigua, ho recicla tot –va afegir–. Beatriz Santiago ha entrat en el món caòtic d'un home que es prepara per tornar a començar".

Vídeos integrades en el medi

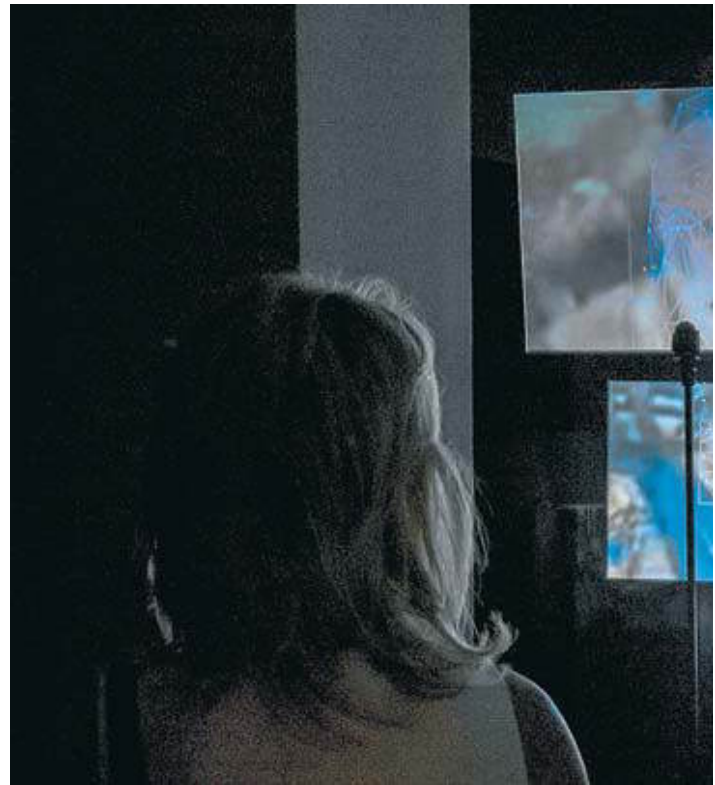
Avant la lumière és la primera ficció narrativa d'Eulàlia Valldosera –exposada a la galeria Sicart– i també una defensa de valors que s'extingeixen. L'artista ha treballat amb un grup d'habitants de Rochechouart, un petit poble rural al Royans francès, l'Association des Amis du Mu-

sée de la Memoire, per documentar la tasca que realitzen des dels anys 70 per mantenir viva la memòria de la vida rural. Tant al museu francès com en l'obra de Valldosera, els objectes quotidians tenen un paper destacat i a l'artista li han servit per donar també una càrrega psicològica a la peça. "És una reflexió sobre els valors, com la lluita pel medi, que volen mantenir. Si no, és una memòria que es perdrà", va dir l'artista, que també va explicar que el nou govern de la zona ha retirat el suport econòmic a l'associació i que vol convertir el museu en un establiment de turisme rural.

La galeria de Mumbai Chatterjee & Lal exposa una peça, *Being seen trying*, de l'artista Fabien Charau, que posa damunt la taula dos temes calents de l'actualitat internacional: les eines tecnològiques de control i la religió. La peça està composta per diverses pantalles on es poden veure els rostres de diferents homes hindús que resen analitzats per un software de reconeixement facial. Isabel Rocamora, a la galeria Senda, també aborda una temàtica religio-

Actualitat
"En una època tan difícil, la gent es vol expressar", diu J.-C. Lemaître

Tradició
"Els vídeos que beuen de la pintura són més fàcils de vendre", diu Carlos Duran



sa. *Faith*, que s'estrena al Loop, es remunta a la visita que va fer l'artista a Israel el 2012. "Al barri cristià, al musulmà i al jueu, tothom resava –va dir l'artista–. Si tancaves els ulls podies tenir una sensació profunda de comunió. Però quan els obries, irònicament, el que veies era separació, punts de control, banderes, marginalització i, sobretot, por". Per prendre consciència d'aquesta situació, Rocamora va enregistrar un cristià, un musulmà i un jueu resant al desert de Judea i amb les tres fil-

macions va muntar una instal·lació on se'ls pot veure de costat i pregant alhora: "Espero que la peça representi una destil·lació del que vaig sentir durant el meu viatge".

L'art sonor i el pes de la pintura

Una de les particularitats d'aquesta edició de la fira és la introducció, a través de tres galeries, d'obres d'art sonor. Sílvia Dauder, de la barcelonina ProjecteSD, participa per primera vegada en la fira amb l'obra del mexicà Iñaki Bonillas *10 càmeres*

Mirades crítiques a la realitat

4 vídeos que evoquen des dels Fets del Palau de la Música fins a la incoherència global

Una estètica no tan banal

La galeria Marlborough participa en la fira amb tres de les seves seues. La de Barcelona exposa *The floating chain*, un collage d'imatges àcid sobre la societat actual.



Sublevació al Palau

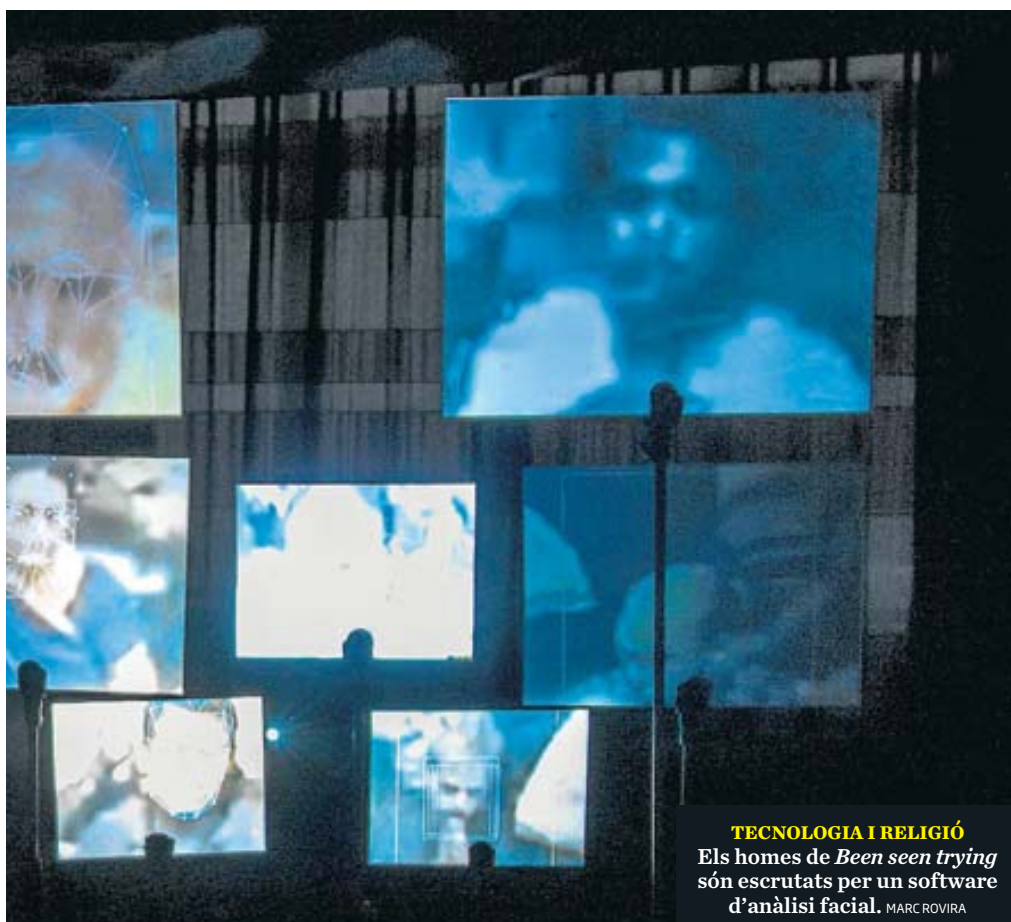
Ángel Marcos evoca els Fets del Palau de la Música a la galeria Trama amb un repàs detallat de l'edició mentre sona de fons *El cant de la senyera*.



Morts que esperen justícia

La Llorona, com una metàfora d'una nació de dol, és el fil conductor del vídeo de la galeria Die Ecke. L'obra evoca diversos episodis recents de violència a Mèxic.





TECNOLOGIA I RELIGIÓ
Els homes de *Been seen trying* són escrutats per un software d'anàlisi facial. MARC ROVIRA

documentades acústicament. Ellen de Bruijne Projects presenta la instal·lació sonora *Songs sung in the first person*, de la guanyadora del premi Tuner Susan Philipsz.

El ventall de preus de les obres va de 3.000 euros a prop de 70.000, segons fonts de la fira. "La influència de la pintura en el videoart encara és vigent i fa els vídeos més comercials. Una obra que beu de la tradició és més fàcil de vendre", va afirmar el galerista i codirector de la fira Carlos Duran.

Entre la realitat i la ficció

A *The story of milk and honey* (Galerie Imane Farès) un desconegut explica el seu intent d'escriure un romanç, un reflex de com es transmeten les històries a Palestina.



Sons
La fira incorpora l'art sonor a través de tres de les galeries participants

Negoci
El ventall de preus de les obres va dels 3.000 als 70.000 euros

3 preguntes a Jacco Olivier

ARTISTA

"No m'havia proposat fer animacions de les meves pintures"

● La seva trajectòria arrenca com a pintor, i els seus vídeos difuminen els límits entre la pintura i el vídeo. ¿Com va decidir donar moviment a les seves pintures?

Les meves pintures són realment grans. Per saber què funcionava i què no d'una obra, vaig començar a fer fotografies de fragments de les pintures.

● ¿Com va continuar el procés fins a arribar als vídeos amb una forta càrrega pictòrica que realitza actualment?

No m'havia proposat fer animacions. Com que aquests fragments em semblaven més reeixits que l'obra completa, vaig començar a exposar les diapositives d'aquests estudis. Però el pas d'una imatge a una altra era molt lent i vaig fer el pas al vídeo.

● ¿Algun cop ha exposat a la vegada les pintures i els vídeos que ha realitzat a partir d'aquestes pintures?

No, la meva intenció no és mostrar d'on provenen els vídeos.



► 5 Junio, 2015

El mundo real invade el del videoarte

La feria Loop convierte Barcelona durante 48 horas en la capital del mercado audiovisual

ROBERTA BOSCO, **Barcelona**

Los tres fieles de las tres grandes religiones monoteístas, un musulmán, un cristiano y un judío, representantes de los más antiguos linajes de Jerusalén, levantan al cielo sus plegarias desde el martirizado desierto de Judea. Se lo pidió la artista angloespañola Isabel Rocamora para registrar este momento íntimo, símbolo de la diferencia e igualdad que ha originado uno de los conflictos más trágicos de la historia, y reproducirlo en un impactante tríptico audiovisual. *Faith*, presentado por la galería Senda, es uno de los estrenos más esperados de la 13ª edición de Loop, feria de videoarte que se celebra hoy y mañana en el Hotel Catalonia Ramblas de Barcelona.

La mayor duración de las obras y su carácter narrativo y lineal constituyen la mayor sorpresa de una feria ampliamente consolidada, que cada año renueva e internacionaliza su cartel de galerías, aunque hay un ramillete que no se ha perdido ni una edición. Este año hay 45 firmas, de las que siete son españolas y 15 presentan un estreno mundial.

“En los momentos de crisis la gente quiere expresar sus inquietudes”, aseguró Jean-Conrad Le Maître, presidente del comité de selección (Loop es una feria por invitación), para explicar la contundente presencia de temáticas políticas y sociales. Así, la francesa Clarisse Hahn (Jousse, París) da voz a los campesinos de México que se desnudaron al grito de “Mi cuerpo es mi arma” para llamar la atención mediática; y la boliviana Claudia Joskowicz (Die Ecke, Santiago de Chile) utiliza el mito mexicano de la Llorona (una madre en duelo eterno) como metáfora de una nación herida.

Por su parte, la portorriqueña Beatriz Santiago Muñoz (Ferreira, Puerto Rico) explora la emergencia ecológica a través de la historia de un ermitaño contemporáneo. Con la complicidad de unos estudiantes de teatro, el colombiano François Bucher (Alarcon Criado, Sevilla) graba un falso intento de secuestro, aunque el desconocimiento de la ficción por parte del secuestrado lo hace mucho más impresionante. La catalana Eulàlia Valldosera (Sicart, Vila-



La pieza de Joao Onofre, de la galería Malborough contemporary, presente en el Loop. / C. BAUTISTA

franca del Penedès), una de las estrellas de este Loop, explora los caminos de la memoria colectiva e individual a través de la historia de una comunidad rural francesa.

Los problemas españoles aparecen en las obras del vallesoleño Ángel Marcos (Trama, Barcelona) y el madrileño Fernando Sánchez Castillo (Bartschi, Ginebra). El primero, con una pieza rodada en el Palau de la Música, evoca los *Fets del Palau* de 1960, inicio del renacimiento político catalán tras la guerra civil, cuando durante un homenaje por el centenario del nacimiento del poeta Joan Maragall una parte del público cantó el pro-

hibido *El cant de la Senyera*. Sánchez Castillo, por su parte, vuelve a Franco, su tema fetiche, con una pieza escultórica y videográfica inspirada en el *Azor*, barco de recreo del dictador, que el artista adquirió para desguazarlo y convertirlo en una obra artística con forma de prisma.

La plegaria protagoniza también la única instalación de la feria, una multiproyección en siete pantallas de Fabien Charuau (Chatterjee, Bombay), donde a los rostros de los fieles se superpone un programa de reconocimiento facial de los que usa la policía. La realidad ha tomado ya definitivamente el

protagonismo a costa de las hipérboles visuales y los experimentos tecnológicos que, como la animación, casi han desaparecido, con la excepción de Jonathan Monaghan en la neoyorquina Bitforms.

Otras novedades de Loop son la presencia de tres obras exclusivamente sonoras y el paulatino aumento de precios, signo de la aceptación del mercado y la normalización del medio. “Cuando empezamos teníamos obras de 200 euros y el precio medio rondaba los 1.500. Ahora, la media es de 7.000 euros y muchas superan los 15.000”, concluye Carles Duran, uno de los directores de Loop.



► 5 Junio, 2015



CARLOS COLLADO

LA FIRA LOOP TORNA AMB 12 HORES DE VIDEOART DE 45 GALERIES DE 17 PAÏSOS

Barcelona o Un total de 45 galeries pertanyents a 17 països de tot el món són les que participen en la nova edició de la fira de videoart Loop, que fins aquest dissabte mostra les seves videocreacions

—incorporant tres peces sonores— a les habitacions de l'Hotel Catalonia Ramblas (a la foto, la que mostra el treball de Lu Chunsheng). Entre els 45 treballs presentats, que sumen més de 12 hores de vídeo, figuren

també obres d'artistes locals, com Eulàlia Valldosera (amb *Avant la lumière*, Galeria Sicart) i Àngel Marcos (*Barcelona, Palau de la Música*, Galeria Trama). Una tercera part dels 120 col·leccionistes i

professionals convidats representen museus i entitats com el Centre d'Art Reina Sofia, el Centre Georges Pompidou, el Museu d'Art Modern de París o la Fundació Louis Vuitton.



► 5 Junio, 2015

el Club del
subscriber de

el Periódico

www.tresc.cat 902 33 90 33

TR3SC
El Club de Cultura

CONCERTS



Vida Festival 2015

Músics del país i internacionals

MASIA D'EN CABANYES-VILANOVA I LA G.

Els dies 2, 3, 4 i 5 de juliol / Consulteu horaris
Més informació a la web www.tresc.cat

Arriba la segona edició del Vida Festival enmig d'uns entorns immillorables: al matí a La Daurada Beach Club i a la tarda i fins a la nit a la Masia d'en Cabanyes. El Vida vol donar aire a la nova cultura de l'oci, prioritzant el benestar del públic, fugint de les masses i garantint l'excel·lència en els serveis. Alguns dels artistes convidats són Primal Scream, The War On Drugs, Los Mambo Jambo, Nacho Vegas, Núria Graham i molts més.

fins a 130€
10 %

Per a TR3SC BÀSIC / PREMIUM / SUBSCRIPTORS EL PERIÓDICO

ARTS ESCÈNIQUES



'Carmen' de Bizet

Amb més de 100 artistes en escena

PALAU DE LA MÚSICA - BARCELONA

23 i 29 juny, 20 i 29 juliol, i 11 i 18 agost
Reserva d'entrades a la web www.tresc.cat

Torna *Carmen*, de Georges Bizet, al Palau de la Música Catalana amb més de 100 artistes en escena, vestuari d'època, quatre números de ballet espanyol, un en cada acte, i una orquestra de gran nivell formada per gairebé 50 músics. Amb una durada adaptada als gustos d'avui en dia, al voltant de les dues hores amb entreacte inclòs, *Carmen* és una de les òperes més aclamades i representades cada dia arreu del món, i és coneguda com un clàssic de repertori.

fins a 48€
30 %

Per a TR3SC BÀSIC / PREMIUM

VI



Hanfris Quartet i Torelló

CAVA TORELLÓ - SANT SADURNÍ D'ANOIA

Dissabte 13 de juny, a les 20.00 hores
Reserva d'entrades a la web www.tresc.cat

Vinyasons 2015, el festival de música als cellers, organitza una nit a Torelló, cava de llarga tradició vinícola, en què també hi haurà un concert amb Hanfris Quartet, que versionarà cançons de rock and roll, estàndars de jazz, swing, musicals, etcètera.

~~30€~~
25 %

Per a TR3SC BÀSIC / PREMIUM / SUBSCRIPTORS EL PERIÓDICO

MÚSICA



Concert d'Aspencat

EL BORN CENTRE CULTURAL - BCN

Divendres 12 de juny, a les 20.00 hores
Compra d'entrades a la web www.tresc.cat

Aspencat, el grup revelació valencià, abaixa els decibels, s'asseu i repassa en acústic alguns dels temes de la seva discografia, en un format poc habitual per a un grup cridat a ser el successor d'Obrint Pas. El concert forma part del cicle *Born de Cançons*.

~~10€~~
35 %

Per a TR3SC BÀSIC / PREMIUM / SUBSCRIPTORS EL PERIÓDICO

VINS



Ventura Pons i Vinyes d'Olivardots

MEAM - BARCELONA

11 de juny, a les 19.00 hores
Entrades, a www.tresc.cat

#VisÀvis TR3SC amb el cineasta Ventura Pons amb vins de Vinyes d'Olivardots.

TR3SC BÀSIC / PREMIUM / SUBSCRIPTORS EP

exclusiu
5 €

ARTS ESCÈNIQUES



'Edith Piaf, The Show', al Tívoli

TEATRE TÍVOLI - BARCELONA

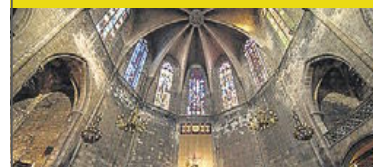
12, 13 i 14 de juny
Entrades, a www.tresc.cat

Recorregut per la increïble vida i carrera d'Edith Piaf en el centenari del seu naixement.

TR3SC BÀSIC / PREMIUM / SUBSCRIPTORS EP

fins a 42€
20 %

RUTES



Guia secreta de la basílica del Pi

BASÍLICA DEL PI - BCN

Fins al 27 de juny
Entrades, a www.tresc.cat

Recorregut per la basílica del Pi, d'estil gòtic, que descobrirà els seus secrets ocults.

TR3SC BÀSIC / PREMIUM / SUBSCRIPTORS EP

~~22€~~
16 €



► 5 Junio, 2015

La fira Loop dona l'última hora del videoart internacional a l'Hotel Catalonia Ramblas

De l'Azor' al 'Cant de la Senyera'

TERESA SESÉ
 Barcelona

Qui li havia de dir a Franco que l'Azor, el seu vaixell d'esbarjo, en el qual anys més tard navegaria Felipe González en unes poètiques vacances, s'acabaria convertint en una escultura de ferralla i exhibint-se a l'habitació d'un hotel com a símbol d'un temps i una història congelats. L'escultura, en forma de prisma, es titula *Síndrome de Guernica* i és obra de l'artista madrileny Fernando Sánchez Castillo, que va adquirir l'embarcació a finals del 2011 després que un empresari hotelier tractés sense èxit de convertir-lo en un restaurant-pub de luxe en aigües càntabres i després l'encallés en un camp de Burgos com a reclam d'un motel-restaurant que el va conduir a la ruïna. Sánchez Castillo mostra els vestigis d'aquell símbol del poder absolut amb un vídeo que documenta el procés de desballestament, a l'habitació número 31 l'Hotel Catalonia Ramblas, on des d'ahir i fins dissabte la fira de videoart Loop mostra les propostes de 44 galeries de 17 països dels cinc continents. La de Sánchez Castillo, per cert, es presenta a Art Bartschi & Cie, de Ginebra.

Ho havia advertit moments abans de l'obertura de portes el col·leccionista i activista del vídeo Jean-Conrad Lemaître, president del comitè d'experts, una mena d'ataleaiadors internacionals que s'encarrega de convidar les galeries participants. "En aquesta edició hi ha molts vídeos narratius, per a la qual cosa sem'ocorren dues



LAURA GUERRERO

Faces, de Katarzyna Kozyra, a la galeria Zak I Branicka, de Berlín

explicacions possibles: que el vídeo s'està acostant al cinema o que, en un moment tan complex i difícil com el que estem vivint, els artistes volen parlar". Seguir les seves històries, sense més pauses que la que comporta saltar d'habitació en habitació a la recerca de la següent, comportaria a un visitant meticulós la barbaritat de dotze hores i 10 minuts... Un *tour de force* esgotador però amb recompensa assegurada. I aquí no val guiar-se pels grans noms, que no abunden, però

sí les històries extraordinàries com la que explica Clarisse Hahn a *Los desnudos*, un treball en clau documental on l'artista ens recorda que el cos és una arma poderosa: un grup de camperols de Chiapas, a qui el govern havia desposseït de les terres, va mantenir durant setmanes i davant la indiferència general una cruel vaga de fam, fins que van decidir canviar d'estratègia: despullar-se dues vegades al dia als carrers de Ciutat de Mèxic.

També pels carrers de Mèxic passeja la protagonista de *Hay muertos que no hacen ruido*, de Claudia Jaskowicz, artista boliviana amb galeria xilena que recorre a la llegenda de La Llorona per explorar les empremtes que han deixat al paisatge esdeveniments vio-

lents com la matança que va posar fi a la vida de 43 estudiants. En l'actual edició de Loop, amb escassa presència de galeries espanyoles, hi ha un espai per primera vegada per a una galeria sud-africana, Smac Gallery, que presenta un perspicaç relat de l'artista kenia Cyrus Kabiru sobre la desaparició de la bicicleta de pinyó fix, coneguda com *Black Mama*, fruit d'una pretesa modernització que porta amb si la invasió de motocicletes xineses de baix cost. També Iñaki Bonillas evoca una altra desaparició, la de les velles càmeres digitals, avui convertides en restes arqueològiques que l'artista ens torna en forma d'instal·lació sonora i el seu lent desapar (ProjectSD).

Els preus oscil·len entre els

3.000 euros, la peça més barata, i els 67.000 euros de la més cara. Gairebé no hi ha animació per ordinador (amb excepcions com *Scapè Pod*, de Jonathan Monaghan) i tampoc no abunden les instal·lacions multicanals, per la qual cosa sorprenen propostes com la de Fabien Charau, en una galeria índia: quadres de vidre esmerilat amb imatges d'orants robades d'internet sobre els quals superposa un

La fira acull l'estrena dels últims treballs d'Eulàlia Valladosera, Isabel Rocamora i Àngel Marcos

software de detecció de rostres en línia. Hi ha també obres juganeres, com *Faces*, de Katarzyna Kozyra, amb la qual ens desafia a endevinar a quina disciplina pertanyen (hip-hop? clàssic? claqué?) els rostres dels ballarins que apareixen en pantalla; o hipnòtics en les seves múltiples metàfores, com el de Richard T. Walker a Àngels Barcelona.

El recorregut dona per a molt. Però convé no perdre's les noves creacions d'Eulàlia Valladosera, *Avant la lumière*, a la Galeria Sicart, una poètica ficció sobre la memòria dels nostres avantpassats i el desig de conservar el fil que ens uneix als orígens; el d'Isabel Rocamora, a Senda, *Faith*, filmat al desert de Judea: un jueu, un cristià i un musulmà resant, miraculosament sincronitzats, al qui sembla un mateix Déu. I, per fi, Àngel Marcos, a Trauma, escenari de la première de *Palau de la Música*, amb el qual recorre els escenaris, ara buits, dels successos del 19 de maig del 1960, mentre escoltem el *Cant de la senyera*. ●



SAN MIGUEL MAS I MAS FESTIVAL

El pianista menorquí Marco Mezquida, en una imatge promocional

El Mas i Mas Festival, entre Miles i el flamenc

'Sketches of Spain' i Rocío Márquez, dues de les estrelles

ESTEBAN LINÉS
 Barcelona

La cita és del 28 de juliol a l'1 de setembre i la recepta ja és coneguda: variada oferta musical durant el mes estiuenc per antonomàsia en una ciutat com Barcelona, que fins fa tretze anys amb prou feines tenia un cartell de música en directe. Els mateixos anys que té el San Miguel Mas i Mas Festival, que ahir va presentar les seves credencials programàtiques, i alguna novetat, com el trasllat del cicle *30 minuts de música* al Reial Cercle Artístic, que es converteix en un nou espai del festival.

En termes de noms propis, d'entre un total de 102 espectacles diferents, algunes propostes destacades seran les de la Miles Tribut Big Band dirigida per Joan Chamorro, la transgressora cantora Rocío Márquez, la nova visita de Maria del Mar Bonet, el guitarrista Joe Louis Walker o el duet format per Kenny Barron i Dave Holland. La sala del Reial Cercle Artístic –immillorable ubicació en el centre de la ciutat– se suma aquest any als ja tradicionals escenaris del Palau de la Música Catalana (jazz i clàssica), El Born Centre Cultural (eclecti-

cisme musical), Jamboree Jazz Club (jazz i blues), Tarantos (aires flamencs) i el Moog (electrònica).

Serà el Palau de la Música el que agafarà el concert inaugural a càrrec de la Miles Tribut Big Band, que commemorarà el 55 aniversari de la sala Jamboree i de l'edició de l'inoblidable disc de Miles Davis & Gil Evans *Sketches of Spain*. Sota la direcció de Joan Chamorro, la big band esmentada comptarà amb

Els organitzadors es van queixar que la Generalitat els deu subvencions de diverses edicions

solistes com Andrea Motis, Jordi Bonell, Llibert Fortuny o el baixista Carles Benavent, que té el gloriós privilegi d'haver tocat, en vida al costat del llegendari trompetista nord-americà. El mateix escenari del Palau serà el marc del concert de clausura, protagonitzat per la cantora de Huelva Rocío Márquez, que està alterant convencions i arrossegant aclamacions amb el

seu disc *El niño*, que va presentar fa una setmana en el recent Primavera Sound. I serà també al mateix espai on el pianista menorquí Marco Mezquida oferirà un concert de piano sol, com "un dels indiscutibles moments àlgids del festival", segons l'opinió del seu director artístic, Pere Pons.

Entre l'àmplia llista de concerts (un total de 270 actuacions va comptabilitzar Joan Mas, cap visible de l'empresa organitzadora), n'hi haurà segurament per a tots els gustos: la cantant Kayah amb la Barcelona Gipsy Klezmer Orchestra, Jerry González Trio, David Sánchez Quartet, Dàlia Quartet, Amadeu Casas recordant a B.B. King, el cubà Carlos Sarduy o la imparable Gramophone All Star Big Band.

"El pressupost és del voltant de mig milió d'euros anuals i la Generalitat ens ha concedit uns 40.000 euros, però aquests diners no han arribat ni el 2013, ni el 2014, ni aquest any", va denunciar Joan Mas, que va assegurar que "és millor que no concedeixin ajuts si després no les paguen". I Pons va sentenciar: "Crec que hi ha festivals de primera i festivals de segona; d'altres sí que han cobrat". ●

REVISTA MUSICAL CATALANA

Crítica

La joiosa tirania d'un principi sense fi (el 'Don Giovanni' de René Jacobs)

Redacció on 5 juny, 2015 / Comments closed



© Lorenzo di Nozzi

PALAU 100. Freiburger Barockorchester. Dir.: René Jacobs. *Don Giovanni* de Wolfgang A. Mozart (en versió de concert). **PALAU DE LA MÚSICA. 27 DE MAIG DE 2015.**

Per Jacobo Zabalo

Què no s'ha dit o escrit a propòsit del *Don Giovanni* de Wolfgang A. Mozart? És conegut l'èxit de Praga, en contrast amb la discreta recepció que va tenir a Viena (sembla que els vienesos de l'època no tenien prou sensibilitat com per copsar el calat ontològic d'aquest *dramma giocoso*). Alguns dels seus principals admiradors, de fet, van pertànyer a la generació subsegüent –la del primer romanticisme alemany–, que comptà amb crítics i escriptors eminents, de vegades amb dots per a la composició, com en el cas d'E. T. A. Hoffmann. El seu relat sobre *Don Giovanni*, que ell mateix refereix com una “fantasia”, suposa una de les millors aproximacions a la realitat d'aquesta òpera total. La ficció hoffmaniana revela les implicacions de l'experiència estètica, que d'una manera potser imprevista per al binomi de creadors (Mozart-Da Ponte) desperta la mateixa creació, en un sentit comparable al que succeí a Cervantes amb el seu *Quixot*: es promou una participació en la ficció que un protagonitza des de la posició d'oient, essent partícip dels afectes i moviments anímics que es representen en escena. De fet, el desdoblament en el relat de Hoffmann (el narrador comparteix amb Dona Elvira un moment d'intimitat des de la distància i també al *backstage*, ja cara a cara). Inefable en la seva (ir)realitat, essent fantasiejat, aquest vincle és induït per un mitjà artístic –la mateixa música–, la immediata eròtica del qual explicaria l'esqui, simptomàticament ambigu Søren Kierkegaard.

No és només que la vibració musical resulta plaent (o tot el contrari, desagradable, fins i tot sinistra) en el sentir veritable des d'un mateix, sinó que la temàtica posada en escena al *Don Giovanni*, el contingut traslladat formalment per la música –el tema–, és en si mateix la possibilitat del plaer (i del desplaer). Com és sabut, s'hi representa la lluita d'eros i tàtanos, instints de vida i mort profundament vinculats i de procedència comuna, que concerneixen la condició humana sencera, si bé amb una intensitat habitualment moderada per la mera pertinença a una determinada cultura. La gestió extrema que Don Giovanni fa del desig trenca amb els valors morals i la connotació positiva de la veritat; implica donar curs a l'agressivitat, però sense que la repressió faci acte de presència. El seu llibertinatge és un retorn a la peculiar forma de llibertat que en el mateix segle XVIII va saludar el marquès de Sade: la llibertat per seguir sense excuses de cap mena –per tant, de manera obligatòria– la satisfacció del principi de plaer. Amb tot, i malgrat el moralment qüestionable comportament, la figura de Don Giovanni desperta per la seva insòlita coherència la fascinació de pràcticament tots els oients, començant pel que li resulta més pròxim i més llunyà –veritable contrafigura– com és Leporello. La saviesa musical de René Jacobs va voler que, en la seva particular posada en escena (ja que no es tractà en sentit estricte d'una versió de concert), la carnavalesca identificació d'amo i servent –la meravellosa dialèctica que també Cervantes va potenciar– es manifestés amb brillantor, més enllà fins i tot del que el *libretto* de Da Ponte i la música de Mozart ja palesen. En l'última edició de la seva meravellosa tetralogia mozartiana al Palau de la Música (en realitat es pot dir que és una trilogia, la corresponent a la col·laboració amb el llibretista italià, a la qual es va sumar la *Zauberflöte*), Jacobs reincidí en una recerca de l'autenticitat des de l'explotació intensiva dels matisos psicològics i musicals, així com l'atenció als inacabables detalls que vinculen text a partitura –en irrepètible

convivència o retroalimentació— i una flexibilitat interpretativa de gran rigor i aparent espontaneïtat, aplicada així mateix a la interpretació dels cantants reunits per al cas.



© Lorenzo di Nozzi

La caracterització dels artífexs de l'acció dramàtica no va poder ser més encertada, començant pel principi, del qual parlarem tot seguit; el principi d'un moviment (el desig) intuït fora d'escena i no pas en l'inici de l'acció, com se sap iniciada després de l'eixordadora obertura: un experimentat Leporello es queixa del paper de comparsa, aquí sentinella, en el curs de l'altra activitat, la del seu diferentment experimentat amo. Sensacional la declamació i gestualitat de Marcos Fink, no excedit o afectat en *buffoneria*, cosa que rebaixaria el calibre de la seva copertinença amb Don Giovanni. Aquella el·lipsi inicial, l'agressió perpetrada per l'emascarat contra Donna Anna és una de les realitats que per decòrum—i per insistir en la dimensió psicoanalítica d'aquell fosc principi— roman en la foscor. Donna Anna, interpretada per Birgitte Christensen va demostrar la característica gamma de passions (por, incertesa, confusió, ràbia, tristesa...) que defineixen el personatge, marcat a foc, a més, per la mort del pare a mans de l'intrús, una mort que Don Ottavio es proposa d'alguna manera reparar (amb ingenuïtat prefreudiana recorda a Donna Anna, en aquell moment de màxim dramatisme, que "*Hai sposo e padre in me*"). El del tenor es tracta sense dubte del paper menys agraït i no tant pel tractament pròpiament musical—Mozart li ofereix diverses possibilitats de lluïment, que Jeremy Ovenden va aprofitar—, com pel lloc que li correspon en la ficció, sempre al marge dels desitjos que confonen i atemoreixen la seva promesa. Ottavio està disposat a actuar en defensa d'ella, però sense mostrar-se del tot vehement en la disposició a l'acció... i l'acte, en efecte, no té lloc, cosa que sembla apuntalar comparativament la lleugeresa del seu timbre, per sota dels dos barítons i el baix. Precisament Tareq Nazmi en el doble paper de Masetto i Commendatore va complir en fer de camperol promès a Zerlina—una eixerida i coqueta Sunhae Im, d'afinació excel·lent i molt creïble en el seu paper— i va destacar ja en les escenes del segon acte. La veu de l'estàtua es va amplificar de manera natural des de l'amfiteatre i el Palau es va estremir amb la vibració d'ultratomba que confirmava l'assistència del Commendatore al sopar proposat pel dissolut com a enèsim desafiament a la moral establerta—i fins i tot es podria dir que a l'ontoteologia, la gestió religiosa de valors metafísics.

Capítol a part, òbviament, mereix el protagonista homònim de l'òpera, principi irrefrenable que tot ho mou, que a tots afecta en termes d'eros i/o tànatos: el Don Giovanni de Johannes Weisser, de sublim arrogància, va entrar progressivament en l'acció fins a resultar més que convincent. Va poder semblar estrany d'inici el seu posat perdonavides, vulgar i quasi impertinent; tant més fascinant, doncs, en anar intuït la dimensió de la seva actuació, la manera profundament superficial (o superficialment profunda) de gestionar l'agressivitat i/o el desig propi i aliè. La principal afectada—més fins i tot que Donna Anna, víctima d'aquella ambigüitat— cal trobar-la en Donna Elvira, la psicologia de la qual (psicologia neuròtica i erotitzada) va defensar magistralment la soprano Alexandrina Pendatchanska. Una mica endarrerida en la seva presentació ("Ah! Chi mi dice mai"), però més i més pregnant en una coherència inatacable, similar—si bé de signe invers— a la de la seva infructuosament adorada parella. Potser va encertar Kierkegaard en plantejar que la repressió de la carn pel cristianisme (Elvira ha sortit del convent per comprometre's amb Don Giovanni) es troba en el rerefons de la sensualitat, fonamentant o tensant la corda del desig. Conscients o no, els responsables d'aquest *dramma giocoso* l'encertaren en confeccionar un fris libidinal de màxim realisme: una tela d'aranya pràcticament invisible però en la qual tot ésser volant (desitjant) és atret i cau per causa del seu propi vol (el desig). Tot i no disposar de decoració escènica ni desplaçament de context, com en la majoria de teatres que acullen òperes (i que a voltes ofereixen versions que amb el pretext de l'actualització arriben a diluir la radicalitat de la proposta), la caracterització dels personatges en la versió de René Jacobs va ser d'una eficiència incontestable, resultant del seu bon fer com a director i segurament de la complicitat que deriva del fet d'haver treballat ja en anteriors ocasions amb aquests músics, com per exemple en la fantàstica gravació del 2007, en què van coincidir la present Elvira, Zerlina i, per descomptat, el mateix Don Giovanni. Menció especial s'ha de fer del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, amb intervencions concretes de gran mèrit. Impressionant, per exemple, l'entrada i intervenció de la secció masculina en l'escena de la voràgine que precipita la sort del seductor.

La categoria de René Jacobs com a director de conjunts d'època i promotor d'interpretacions historicistes (són meravellosos els seus enregistraments mozartians, i no només òperes: s'han de sentir *obligatòriament* les quatre últimes simfonies) va propiciar l'explotació de la partitura en les seves múltiples, infinites possibilitats, tot realitzant esporàdicament variacions per donar més vivesa a l'acció o simplement per les ganes d'oferir variants al gust de l'època. Les llibertats que es va prendre el *pianoforte* (Sebastian Wienand) en el curs dels recitatius i fins i tot en el curs d'algunes àries—amb al·lusions a sonates, fantasies i altres temes del mateix Don Giovanni, prodigant més i més ecos interns— són un clar exemple d'aquest tret interpretatiu. Un fet que confirma que l'autenticitat no passa exclusivament per l'absolut respecte a la partitura, sinó més aviat—aquesta sí, condició indispensable— per la



© Lorenzo di Nozzi

interiorització de l'esperit de l'època i la familiarització amb el *modus operandi* que el caracteritza. S'inclou aquí la ben premeditada improvisació, o la variació confeccionada sàviament com per guanyar-se la complicitat del *connoisseur*. També entén Jacobs el llenguatge del tardoclassicisme, i així no va dubtar en la seva versió del Palau a sobreabundar en la foscor preromàntica implícita en els estrèpits que obren i clausuren aquesta creació total, perfectament tancada sobre si. No hi va haver res de la lleugeresa barroca que es podria esperar; en aquest sentit, el rendiment de la Freiburger Barockorchester va ser d'una rotunditat encomiable, des de l'ensordidora obertura. Els músics van actuar amb un compromís i una claredat d'idees pròpia de solistes, a més de mostrar-se inapel·lables, summament convincents per la seva sonoritat de conjunt. Una versió que va buscar sempre la màxima expressivitat, amb àgils atacs de la corda, tot defugint l'excés de sentimentalisme. Els *tempi*, trastocats a consciència i amb coneixement, van brollar amb un grau d'imprevisibilitat perfectament controlada, cosa que va fer les delícies de l'oient –per posar un parell d'exemples– a través d'una major vivacitat en l'arxiconeguda "ària del catàleg", tot destacant les no gens compassives riallades dels vents, o les pauses forçades, afectades amb ironia en l'ària de Masetto "Ho capito, signor sì". L'aparent espontaneïtat interpretativa la posà René Jacobs al servei d'una trama de gran complexitat i absoluta coherència malgrat el seu fosc origen, com el mateix principi (el desig) que la recorre de començament a fi.

g+1 0

Like 0

Tweet 0